

Vårgårda kommun

Strategi

Policy

Program

Riktlinjer

Plan

Regler

Riktlinjer för skolpliktsbevakning

Beslutat av: Kommunstyrelsen

Datum för beslut: 2020-03-04

För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen

Ansvarig verksamhet: Utbildning

Ansvarig tjänsteman: Utbildningschef

Dokumentet gäller för: Elever

Dokumentet gäller till och med: Revidering vid behov

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
1.1	Skolplikt	3
1.2	Ansvar.....	3
1.3	Syfte.....	3
1.4	FNs konvention om barnets rättigheter.	3
2	Definitioner.....	4
2.1	Ogiltig frånvaro	4
2.1.1	Skolinspektionen definierar:	4
2.2	Upprepad ogiltig korttidsfrånvaro	4
2.3	Långtidsfrånvaro	4
3	Ledighet och befrielse	4
4	Skolans rutiner för närvarokontroll och ogiltig frånvaro	5
4.1	Information till vårdnadshavare	5
4.2	Dokumentation	5
4.3	Utredning och åtgärder vid olovlig frånvaro.....	5
5	Skolornas främjande och förebyggande arbete	6
6	Bevakning av skolplikt.....	6
6.1	Anmälan till myndighetsnämnden	6
6.2	Anmälan till nämnd i annan kommun	7
6.3	Skolpliktsbevakning av elever hemmahörande i Vårgårda kommun, med skolgång hos annan huvudman	7

1 Inledning

1.1 Skolplikt

Alla barn i Sverige har skolplikt och en lagstadgad rätt till utbildning. Skolplikten innebär även närvaroplikt, dvs. en skyldighet att delta i den utbildning som anordnas, om barnet inte är sjukt eller har annat giltigt skäl att utebli. Skolplikten regleras i Skollagen (2010:800) kapitel 7. Att aktivt arbeta för att förbättra elevernas skolnärvaro är en viktig del i att stärka elevernas förmåga till att nå en god måluppfyllelse.

Utdrag ur SoU 2016:94: *Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera.*

Utredningen ska analysera orsakerna till långvarig och ofta återkommande frånvaro, föreslå hur arbetet med närvarofrämjande åtgärder kan förbättras, sprida kunskap om hur arbetet med närvarofrämjande åtgärder kan bedrivas och föreslå nödvändiga författningsändringar.

För att lyckas vända frånvaro till närvaro behöver vårdnadshavare, hälso- och sjukvård samt socialtjänsten involveras.

Vi vet inte om frånvaron ökat i svensk grundskola, men vi upplever i likhet med många andra länder att det finns ett växande problem med att elever hamnar i omfattande frånvaro. Frånvaro samvarierar med senare arbetslöshet, psykiska besvär, missbruk och andra riskbeteenden.

Konsekvenserna av frånvaro drabbar både elever och deras familjer. Föräldrar vill att det ska gå bra för deras barn. Föräldrar vill inte att deras barn ska sakna de kunskaper som grundskolan syftar till att ge, vilket kan bli konsekvensen av frånvaro. Huvudmän och skolor behöver ta ansvar för att elever får det stöd och de utmaningar de behöver för att känna motivation, tillit och trygghet inför att gå till skolan, kunna nå kunskapsmålen, och utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Skolan behöver hävda sin betydelse. Elever behöver få en tydlig signal om att ”every day matters, every lesson counts”. Den tilliten behöver hela samhället bidra till. I en skola som uppfattas som betydelsefull är närvaron central.

Det finns ett stort behov av att vidta åtgärder för att tillgodose elevers rätt till en likvärdig utbildning. Utdrag ur SoU 2016:94 *Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera.*

Kommunen ansvarar för att alla skolpliktiga barns rätt till utbildning tillgodoses. (Skollagen 2010:800, 7 kap 21-22 §§) Förvaltningen ansvarar för att elever folkbokförda i Vårgårda kommun är inskrivna vid någon skola. Myndighetsnämnden för Lärande och Omsorg ansvarar för att dessa elever fullgör sin skolgång.

1.2 Ansvar

Riktlinjer för Skolpliktsbevakning klargör ansvarsfördelningen för och rapporteringen av frånvaro. Riktlinjerna gäller för elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola.

1.3 Syfte

Riktlinjerna syftar till att öka skolnärvaron och att säkerställa att alla elever får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

1.4 FNs konvention om barnets rättigheter.

Från och med 1 januari 2020 blev FNs konvention om barnets rättigheter lag i Sverige. Enligt artikel 3 ska barnets bästa sättas i främsta rummet i frågor som rör barn. För att kunna bedöma barnets bästa ska barnet själv eller gruppen barn ges möjligheter att uttrycka sina åsikter, artikel 12, i frågor och

inför beslut som rör barnet. Detta är inte minst viktigt i arbetet för att öka skolnärvaron och bidra till en trygg skola där eleverna upplever en hög grad av delaktighet.

2 Definitioner

2.1 Ogiltig frånvaro

En elev i grundskolan och grundsärskolan, specialskola och sameskola ska delta i den verksamhet som anordnas för att ge den avsedda utbildningen, om eleven inte har giltigt skäl att utebli. (Skollagen 7 kap 17§)

Till ogiltig frånvaro räknas all frånvaro där barnet inte har anmälts sjuk av vårdnadshavare eller har annat giltigt skäl, alternativt har beviljats ledighet.

2.1.1 Skolinspektionen definierar:

”Sjukdom eller annat liknande skäl omfattar inte att eleven uppger att han eller hon ”mår dåligt”, ”känner sig stressad” eller ”deprimerad” om det inte är fastställt av läkare, psykolog eller motsvarande.”

Från och med den 1 juli 2012 ska ogiltig frånvaro föras in i terminsbetygen i grundskolan.

2.2 Upprepad ogiltig korttidsfrånvaro

Då ogiltig korttidsfrånvaro upprepas (fler än 2 gånger) och då man kan misstänka systematisk frånvaro. Det kan vara frånvaro vissa dagar eller från vissa lektioner/ämnena under en månad eller mer under terminen.

2.3 Långtidsfrånvaro

Frånvaro i över en vecka under terminen.

3 Ledighet och befrielse

En elev får beviljas kortare ledighet för enskilda angelägenheter. Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas. Rektorn beslutar om ledighet. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om ledighet som avser längre tid än tio dagar. Skollagen(2010:800) 7 kap 18 §.

Beslut enligt 7 kap 18 § ska dokumenteras, och i de fall rektor beviljar längre ledighet p.g.a. synnerliga skäl är det viktigt att även motiveringen är noggrant dokumenterad.

En elev får på begäran av elevens vårdnadshavare befrias från skyldighet att delta i obligatoriska inslag i undervisningen om det finns synnerliga skäl. Ett sådant beslut får endast avse enstaka tillfällen under ett läsår. Rektorn beslutar om befrielse. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta sådana beslut. Skollagen (2010:800) 7 kap 19 §.

Beslut om befrielse får enligt Skollagen 7 kap 19 § överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslutets motivering ska vara dokumenterad och rektor ansvarar för att elev/vårdnadshavare skriftligen informeras om beslutet och möjligheten att överklaga.

4 Skolans rutiner för närvarokontroll och ogiltig frånvaro

Rektor har ansvar för skolpliktsbevakningen inom den egna enheten. Rektor ansvarar för att skolan har tydliga rutiner för närvarokontroll och åtgärder vid olovlig frånvaro som är väl kända av personal, elever och elevernas vårdnadshavare. Av Skollagen (2010:800) 7 kap 19 § framgår att rektor har ansvar för att uppmärksamma, utreda och åtgärda elevers frånvaro.

4.1 Information till vårdnadshavare

När en elev utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande Skollagen (2010:800) 7 kap 17 §.

Av skolans rutiner ska det framgå när och hur information och kontakt med vårdnadshavarna ska ske vid ogiltig frånvaro samt vem som ansvarar för att kontakt tas.

4.2 Dokumentation

Det skall finnas en tydlig rapportering över närvaron i samtliga klasser/grupper. En tydlig rapportering skall kunna redovisas på skolnivå, via Schoolsoft, inte bara sammanställd hos den enskilda läraren. Information om närvaro ska alltid ges vid överlämnande till/från annan skola.

Utredning och åtgärder vid hög frånvaro ska noggrant dokumenteras.

Av skolans rutiner ska det framgå vilken dokumentation som ska upprättas och hur den förvaras. Exempel på dokumentation:

- protokoll från elevhälsokonferenser
- aktuella åtgärdsprogram
- dokumenterade kontakter med föräldrar/vårdnadshavare
- aktuella pedagogiska, psykologiska, sociala och/eller medicinska utredningar
- kontakter med socialtjänsten

4.3 Utredning och åtgärder vid olovlig frånvaro

Alla skolor ska ha en noggrann, systematisk frånvarouppföljning. Rektor ansvarar för uppföljningen av frånvaro.

Vid all ogiltig frånvaro skall vårdnadshavare informeras samma dag och en bedömning göras om eventuella åtgärder. Upprepad ogiltig frånvaro och ogiltig långtidsfrånvaro skall alltid utredas. Syftet med utredningen är att finna orsakerna till frånvaron och rektor ansvarar för att omedelbara, konkreta åtgärder sätts in som bygger på skolans utredning.

Finns anledning att misstänka att eleven far illa ska skolan omedelbart göra en anmälan till socialtjänsten i enlighet med 14 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Av skolans rutiner ska det framgå hur den systematiska frånvarouppföljningen går till, vem som ansvarar för utredningen och vilka som involveras i utredningen, exempel på åtgärder som kan vidtas, samt vem som ansvarar för att eventuell anmälan till socialtjänsten görs. Lärares, mentorers, elevhälsans och rektors roll och ansvar och arbetsfördelning i

förhållande till elevers frånvaro ska klargöras.

Rektors ansvar, för en frånvarande elev, kvarstår alltid så länge eleven är inskriven i skolan. Det innebär att även då huvudman, vårdnadshavare och eventuellt andra myndigheter är inkopplade, kvarstår rektors ansvar.

5 Skolornas främjande och förebyggande arbete

Skolorna ska ha ett främjande och förebyggande arbete. Exempel på faktorer som Skolverket identifierat som viktiga för att motverka frånvaro:

- Bemötande: Lärares och annan skolpersonals bemötande och engagemang är den viktigaste faktorn för att undvika frånvaro eller att få tillbaka elever från frånvaro.
- Arbetsmiljö och undervisning: Skolans arbetsmiljö och undervisningens innehåll och utformning har stor betydelse för att motverka att frånvaro uppstår. Undervisningen ska vara utformad utifrån elevernas särskilda behov för att förebygga frånvaro i skolan.
- Tidiga insatser: Skolan ska ha goda rutiner för att tidigt upptäcka och sätta in tidiga insatser för att undvika att frånvaro blir långvarigt. Forskning säger att lång frånvaro oftast börjar och visar sig inom ämnet Idrott och hälsa.
- Samarbeta med hemmet: Skolan ska aktivt arbeta för goda relationer med föräldrar.
- Ansvar: Arbetsgången och olika personers ansvar om elever är ogiltigt frånvarande måste vara tydligt och rektor ansvarar för att rutinerna följs.
- Andra instanser: Samverkan med andra instanser ska ske kring elevers frånvaro som många gånger är en kombination av både skolfaktorer och hemförhållanden. Det ska finnas en beredskap och en organisation för kontinuerlig samverkan mellan skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri.

6 Bevakning av skolplikt

Rektor skall rapportera till Myndighetsnämnden lärande och omsorg då en utredning görs om långtidsfrånvaro eller upprepad ogiltig korttidsfrånvaro.

Närvarorapportering på skolnivå skall redovisas till förvaltningen, i januari och juni varje år.

6.1 Anmälan till myndighetsnämnden

I de fall den ogiltiga frånvaron utretts och åtgärder vidtagits men ingen förbättring skett ska ärendet anmälas till myndighetsnämnden för Lärande och Omsorg. Myndighetsnämnden informeras om samtliga fall av ogiltig frånvaro där de åtgärder som skolan vidtagit är tydligt verkningslösa, samt de fall som överstiger 20 % under en termin oavsett orsak.

Den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn har en skyldighet att se till att barnet fullgör sin skolplikt Skollagen (2010:800) 7 kap 20 §. Om

vårdnadshavarna inte gör vad de kan för att få eleven att gå till skolan har nämnden möjlighet att besluta om att vid vite förelägga elevens vårdnadshavare att iaktta sina skyldigheter. Skollagen (2010:800) 7 kap 23 §. Sådana ärenden bereds av förvaltningen.

Innan föreläggande om vite ska ett brev med information om vad som kan hända skickas till vårdnadshavare som inte iakttar sina skyldigheter. Brevet skickas till myndighetsnämnd för kännedom.

6.2 Anmälan till nämnd i annan kommun

För elever som är folkbokförda i annan kommun men som fullgör sin skolplikt i någon av Vårgårdas skolor ansvarar rektor för att elevens hemkommun informeras vid hög frånvaro och vid ogiltig frånvaro enligt definitionen i avsnitt 2 och Rutin för skolpliktsbevakning.

6.3 Skolpliktsbevakning av elever hemmahörande i Vårgårda kommun, med skolgång hos annan huvudman

Enligt 7 kap. 2 § skollagen (2010:800) omfattas barn som är bosatta i Sverige av skolplikt enligt föreskrifterna i detta kapitel.

Enligt 7 kap. 20–22 §§ skollagen ska den som har vårdnaden om ett skolpliktigt barn se till att barnet fullgör sin skolplikt.

Hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får föreskriven utbildning. Kommunen ska se till att eleverna i dess grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång. Huvudmannen för specialskolan och huvudmannen för sameskolan ska se till att elever i utbildning under deras ledning fullgör sin skolgång. När en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en fristående skola eller utan giltig orsak är frånvarande i betydande utsträckning från obligatoriska inslag, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen.

Centralt placerad utbildningsassistent genomför kontroll mot Skatteverket av elever som är nyinflyttade/alternativt inte är skolplacerade, varje vecka. Kontakt tas med rektor och administratör för att kontrollera skolplacering.

I januari och september görs en kontroll av alla elever hemmahörande i kommunen. För de elever som har skolgång hos annan huvudman, tar ansvarig rektor kontakt med elevens skola för att efterhöra närvaro och resultat, två gånger om året (v 7 och 44). Enligt Rutin för skolpliktsbevakning.